

kamejar

Pokolj hrvatskih vojnika u Odesi – Grozote Odese

Objavljeno: na 18/10/2018 Objavio: **A. Majic**

Hrvatska povijest je magla, gusta magla da bi se skrivala od hrvatskog naroda brojna slavna ali i vrlo tragična događanja, koja se jednostavno nisu smjela znati – radi političke koncepcije suživota na ovim balkanskim vjetrometinama koju je nametnula velikosrpska koncepcija vlasti. Kroz obje Jugoslavije nije se smjelo znati ni što je u hrvatskoj povijesti Gvozdansko, junaštvo bez premca dotad nezabilježeno u svjetskoj historiografiji, nije se smjelo znati ni o Juriši u tadanjem hrvatskom Leonidi, i jednom od najvećih junaka u svjetskoj povijesti, i brojna druga slavna povijesna događanja koja oslikavaju hrvatski narod kao jedan od najherojskijih naroda u svijetu uopće.

Ali nažalost, ne samo da su prešućivani slavni događaji, već su jednako tako prešućivani i tragični događaji, jer bi dali potpuno drugu – vrlo ružnu sliku o nekim južnoslavnskima narodima, jer je ta ružna slika rezervirana samo za Hrvate, a ne za druge narode na Balkanu. Nažalost, ni mlada hrvatska država RH, ne trudi se gotovo nikako da se ta slavna i tragična povijest zapamti i da bude dostupna cijelome narodu, ali i svjetskim povijesnicima. To je prepušteno samo pojedincima da tu i tamo o tome napišu koji članak.

Godine 1916. na istočnim frontovima pod utjecajem Jugoslavenskog odbora i srpske vlade, pojavilo se novo ime hrvatske domobrane iz ruskog zarobljeništva (što nije bilo u skladu s međunarodnim ratnim pravom), kako bi stvorili neku jugoslavensku dobrovoljačku postrojbu na solunskom bojištu. Okupljeni u Odesi, Hrvati-dragovoljci tražili su da budu upućeni na bojište pod jugoslavenskim, a ne srpskim imenom i znakovljem, čemu su se protivili srpski vođaši. U napetu ozračju, punom nepovjerenja, izbijali su sukobi s tragičnim posljedicama. Među njima najpoznatiji je pokolj prvih 18 dragovoljaca u listopadu 1916. godine. Dovoljni sami sebi, Srbi, ne samo da nisu cijenili dragovoljce nego su radili sve da bi im zagorali život: Dragovoljci vođaši bili su neravnopravno materijalno tretirani, kazne nad vojnicima bile su drastične a bilo je i nasilnog regrutiranja tzv. »silovoljaca«. Slučaj s dobrovoljcima u Odesi bio je nagovještaj odnosa u budućoj državi ako pobijedi srpska koncepcija o njezinu stvaranju.

Tako su još tijekom 1916. i 1917. godine Srbi i ruski Kozaci prisiljavali hrvatske vojnike u ruskom zarobljeništvu da pristupe jugoslavenskoj legiji. Pri tome su se služili fizičkom prisilom (premlaćivanjem), obrednim ponižavanjima (hrvatske vojnike su tjerovali da kopaju vlastite grobove), ubojstvima (nabijanjem na kolce) i ponižavanjem mrtvih tijela (bacanjem istih u more).

Prema podacima dr. Slavka Pavića i ing. Franje Perše, počinitelji su Srbi i ruski Kozaci. Mjesto zločina je Odesa. Točan broj nikada se ne može saznati, a prema tim izvorima on se kreće i do nekoliko tisuća hrvatskih vojnika i časnika koje su Srbi i ruski Kozaci na razne načine pobili i bacili u Crno more.

Razlog zašto su smaknuti je taj što su odbili pristupiti tzv. jugoslavenskoj legiji pod srbijanskim insignijama, šajkačice, kokarde i sl. Osim što je prisilna mobilizacija ratnih zarobljenika nedopustiva, tzv. jugoslavenska legija je bila i nacionalno ponižavanje hrvatskih zarobljenika, jer ih se u njoj tjerovalo da se odreknu hrvatskog imena i da postanu Srbi.

Već prije toga su Srbi brojne hrvatske zarobljenike nabili na kolce ili su ih osakatili žive, odrezavši im djelove tijela. Zabilježeno je svjedočenje jednog grobara iz Odese koji je rekao da su mu Srbi jedne noći dovezli tijela 18 Hrvata da ih ukopa. Kad je zaiskao osobne podatke mrtvih Hrvata, jer se to moralo po propisima, Srbi su mu doslovno odgovorili: "To su Hrvati, pa ne morate znati". Dr Aleksandar Horvat, predsjednik iste stranke prava, doznajući o odeskim grozotama, reagirao je 6. srpnja 1918. u Hrvatskome državnom saboru interpelacijom naslova – Grozote u Odesi.

Tom prilikom mu, u tadanjem Hrvatskom saboru, nitko nije povjеровao u istinitost tih događanja, a kamoli da su iz svega toga izvukli neku pouku. Događanja u Odesi bila su prvi i vrlo uvjerljivi dokaz što se Hrvatima piše ako uđu u zajedničku tvorevinu – Jugoslaviju.

O tome je Miroslav Krleža pisao:

"U Odesi je pošlo. U krvavoj Odesi, u »Kanatnom zavodu«, gdje se masakriralo en masse i gdje su pokapaju i mrtvace rekli onom grobaru, da ne treba da znade tko su ti ljudi, »jer to su Hrvati«. U Odesi se klalo, tamo su pucale kosti i tamo su se davili utopljenici."

Gotovo cjelokupna povijest dvadesetog stoljeća (od 1916. do 1995. g.) bila je u znaku masovnog stradanja Hrvata po uzoru na prva odeska masovna stradanja 1916. i 1917. g.

Pouke svega toga ni do dan danas nisu sjele u glave i srca mnogih ljudi u Hrvatskoj, a poglavito ne u glave nekih političara. Ne smijemo zatvoriti svoju knjigu povijesti da bismo znali voditi svoj narod u budućnost. Vuk nije kriv što je zaklao ovce, već pastir koji ih nije čuvao. Permanentna komponenta hrvatske politike je – politička naivnost sve do dana danas. A dobri politički pastiri u hrvatskom narodu vrlo rijetko se radejaju da bi ga mogli voditi u slobodi i dostojanstvu.

Nikada ne zaboravljajmo povijest jer je najveća učiteljica života, a posebno malim narodima. Događaji u Odesi iz 1916. i 1917. g. moraju nam uvijek biti pred očima kao opomena da se čuvamo i u budućnosti. Povijest se često puta – ponavlja. Povijest i patnja nas učine cijeniti slobodu.